

Notat

Dato: 07.08.2026

Orientering om analyse af udvikling i tabt arbejdsfortjeneste

Baggrund

Dette notat orienterer Børne-, Familie- og Skoleudvalget om analysen af udviklingen i tabt arbejdsfortjeneste (TA). Analysen er iværksat på baggrund af en markant udgiftsstigning til TA over de seneste fem år. Formålet med analysen er at skabe et databaseret grundlag for at forstå udviklingen og udpege relevante fokusområder og indsatser på tværs af Børne- og Familieområdet samt Skole- og Dagtilbudsområdet.

TA er en økonomisk kompensation til forældre, som helt eller delvist må opgive arbejde som følge af et barns betydelige funktionsnedsættelse eller alvorlige sygdom, jf. Barnets lov § 87. Kommunen modtager 50 pct. statsrefusion af de afholdte udgifter til TA, så den kommunale nettoudgift som udgangspunkt udgør halvdelen af bruttoudgiften.

Udvikling i udgifter og aktivitet

Udgifterne til TA er steget markant over de seneste fem år. Udviklingen fremgår af tabel 1, som viser de samlede faktiske udgifter, de samme udgifter fremskrevet til faste 2025-priser ved anvendelse af KL's lønindeks, antallet af aktive sager samt den gennemsnitlige udgift pr. sag (2025-priser) i perioden 2021 - juni 2026.

Tabel 1. Udvikling i tabt arbejdsfortjeneste 2021 - juni 2026

År	Samlet faktisk udgift (brutto)	Fremskrevet til 2025-priser (KL's lønindeks)	Antal aktive sager	Gennemsnitlig udgift pr. sag (2025-priser)
2021	8,5 mio. kr.	9,6 mio. Kr.	97	99.200 kr.
2022	9,0 mio. kr.	10 mio. Kr.	96	103.300 kr.
2023	10,7 mio. kr.	11,6 mio. Kr.	97	119.100 kr.
2024	13,9 mio. kr.	14,4 mio. Kr.	107	134.700 kr.
2025	14,5 mio. kr.	14,5 mio. Kr.	100	144.791 kr.
2026 (forventet)	15,0 mio. kr.	-	-	-

Tabellen viser, at de samlede faktiske udgifter til TA er steget fra 8,5 mio. kr. i 2021 til 14,5 mio. kr. i 2025, svarende til en stigning på ca. 70 pct. De forventede bruttoudgifter i 2026 udgør 15,0 mio. kr., svarende til en kommunal nettoudgift på ca. 7,5 mio. kr. efter statsrefusion.

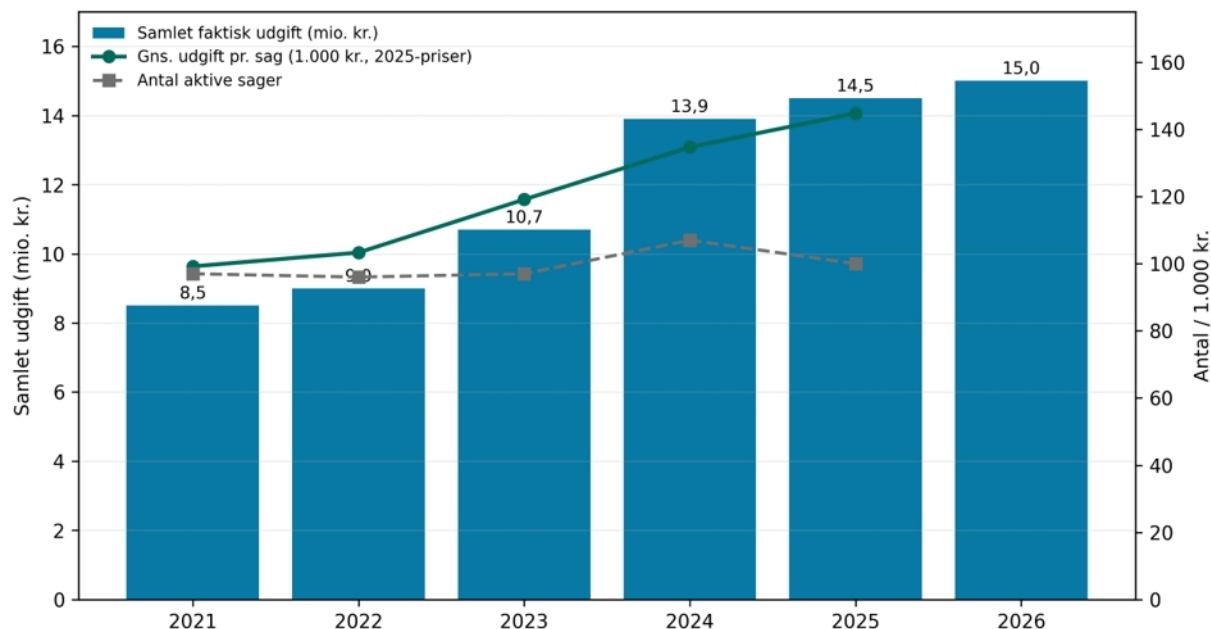
De faktiske udgifter er opgjort i løbende priser og afspejler de faktiske udbetalinger i de enkelte år. Som supplement er udgifterne omregnet til faste 2025-priser ved anvendelse af KL's lønindeks. Fremskrivningen viser, at 18 pct. af udgiftsstigningen kan forklares af den generelle lønudvikling.

Fremskrevet i faste 2025-priser er de samlede udgifter steget fra 9,6 mio. kr. i 2021 til 14,5 mio. kr. i 2025, svarende til en realvækst på 51 pct. I samme periode er den gennemsnitlige udgift pr. sag steget fra 99.200 kr. til 144.800 kr., svarende til en real stigning på 46 pct., mens antallet af aktive sager kun er steget med omkring 3 pct.

Det viser, at den generelle lønudvikling kun forklarer en mindre del af udgiftsstigningen. Hovedparten af udviklingen skyldes en reel stigning i udgifterne til TA som ikke kan forklares af hverken lønudviklingen eller en væsentlig stigning i antallet af aktive sager.

Udviklingen er illustreret i nedenstående figur 1, som viser, at stigningen i de samlede udgifter følger udviklingen i den gennemsnitlige udgift pr. sag, mens antallet af aktive sager kun varierer begrænset.

Figur 1. Udvikling i udgifter, gennemsnitsudgift og aktive sager 2021-2026

*2026 er angivet som forventet helårsudgift. Gennemsnitsudgifter pr. sag i perioden 2021-2025 er opgjort i 2025-priser.

Samlet viser analysen, at udgiftsudviklingen primært er drevet af højere gennemsnitsudgifter pr. sag frem for en væsentlig stigning i antallet af aktive sager. Dette gælder også, når der korrigeres for den generelle lønudvikling.

Individuelle sagsgennemgange

For at supplere analysen af udviklingen i udgifter og aktivitet er der gennemført individuelle sagsgennemgange af 82 aktive sager fra perioden januar-juni 2026, hvilket svarer til ca. 80 pct. af de i alt 103 aktive sager pr. august 2026.

For hver sag er der registreret oplysninger om blandt andet barnets eller den unges alder, tilknyttet skole- eller dagtilbud, diagnoser, bevilget timetal, sagsvarighed, øvrige indsatser samt begrundelsen for bevillingen af tabt arbejdsfortjeneste. De individuelle sagsgennemgange anvendes til at identificere og beskrive generelle tendenser i sagerne.

Bemærk, at der ikke foreligger tilsvarende data fra tidligere år om de bagvedliggende forhold i sagerne, herunder diagnoser, skole- og dagtilbudsforhold samt de konkrete begrundelser for bevillingerne. De individuelle sagsgennemgange giver derfor et aktuelt situationsbillede af de forhold, der driver udviklingen i tabt arbejdsfortjeneste, men kan ikke anvendes til at beskrive udviklingen i disse forhold over tid.

Tabel 2 viser udvalgte nøgletal fra de individuelle sagsgennemgange.

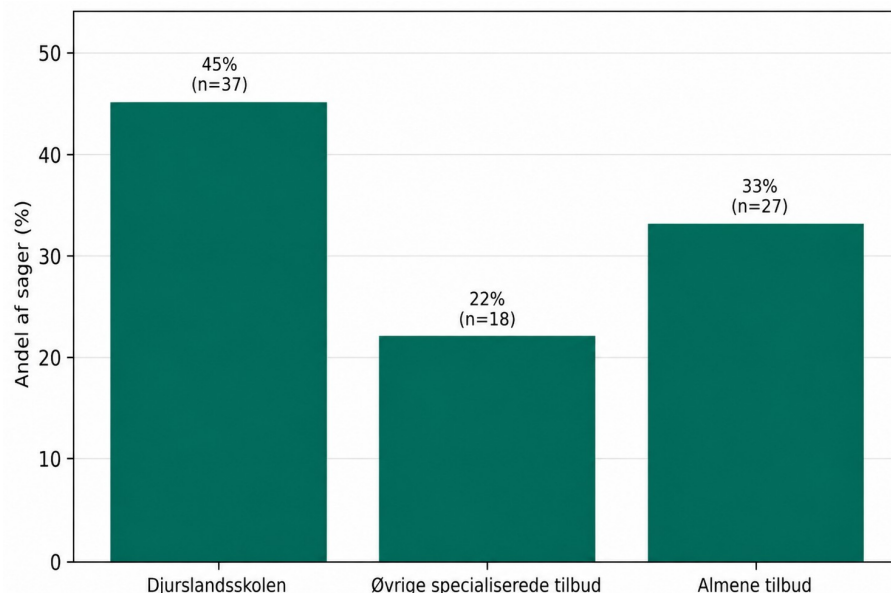
Tabel 2: Nøgletal fra de individuelle sagsgennemgange

Nøgletal	Resultat
Antal gennemgående sager	82
Neuropsykiatrisk eller udviklingsmæssig diagnose	53 ud af 82 (65 pct.)
Somatiske eller genetiske sygdomme/funktionsnedsættelser	46 ud af 82 (56 pct.)
Andel af sager med TA tilknyttet specialskele, specialklasse eller specialbørnehave	55 ud af 82 (67 pct.)
- Heraf tilknyttet Djurslandsskolen	37 ud af 82 (45 pct.)
Begrundelsen for TA relaterer sig til fravær i skole, dagtilbud eller SFO	51 ud af 82 (62 pct.)

Et centralt fund i de individuelle sagsgennemgange er, at TA i en stor del af sagerne er tæt knyttet til barnets mulighed for at deltage i skole, dagtilbud eller fritidstilbud (SFO). I 62 pct. af sagerne indgår forhold som reduceret skema, skolefravær, behov for tidligere afhentning, deltagelse i SFO eller begrænset mulighed for deltagelse i dagtilbud.

De individuelle sagsgennemgange viser, at 55 ud af de 82 gennemgåede sager (67 pct.) vedrører børn og unge, der er tilknyttet en specialskele, specialklasse eller specialbørnehave. Heraf er 37 sager (45 pct. af de gennemgåede sager) tilknyttet Djurslandsskolen. Det svarer til 30 pct. af alle elever med bopæl i Norddjurs Kommune, der pr. august 2026 er indskrevet på Djurslandsskolen. Fordelingen fremgår af figur 2.

Figur 2. Fordeling på skole- og dagtilbud

Et gennemgående mønster i sagerne er, at behovet for TA sjældent kan forklares af én enkelt faktor. I mange sager optræder flere forhold samtidigt, hvor eksempelvis udfordringer med skolegang kombineres med mistrivsel, behov for tæt voksen/forældrestøtte, behandlingsforløb eller et omfattende pasningsbehov i hjemmet. Sagerne er således ofte kendetegnet ved en høj grad af kompleksitet.

De individuelle sagsgennemgange viser, at 53 af de 82 sager (65 pct.) vedrører børn og unge med registrerede neuropsykiatriske eller udviklingsmæssige diagnoser. Autisme og ADHD er de hyppigst forekommende diagnoser i datamaterialet.

46 ud af 82 (56 pct.) har en registreret somatisk eller genetisk sygdom eller funktionsnedsættelse. Flere børn og unge har både neuropsykiatriske eller udviklingsmæssige diagnoser og somatiske eller genetiske sygdomme, hvorfor diagnosegrupperne delvist overlapper.

På tværs af diagnosegrupperne ses, at behovet for TA ikke alene er knyttet til diagnosen, men til de konsekvenser, som barnets eller den unges funktionsnedsættelse har for deltagelsen i skole, dagtilbud eller fritidstilbud samt behovet for støtte i hverdagen.

For børn og unge med somatiske eller genetiske sygdomme er behovet for TA ofte knyttet til pleje- og omsorgsopgaver samt ledsagelse til behandling, undersøgelser, hospitalskontroller og transport.

For børn og unge med neuropsykiatriske eller udviklingsmæssige diagnoser er behovet for TA ofte knyttet til mistrivsel, overbelastning og et stort behov for ro og restitution i hjemmet.

Samlet vurdering

Analysen peger på tre hovedforklaringer på udgiftsudviklingen. For det første er den gennemsnitlige udgift pr. sag steget betydeligt, også når der korrigeres for lønudviklingen. For det andet

har mange sager et højt ugentligt timeomfang og en lang varighed. For det tredje er behovet for TA i en stor del af sagerne tæt knyttet til barnets deltagelse i skole, dagtilbud og SFO.

Den væsentligste forklaring på udgiftsstigningen er derfor ikke flere aktive sager, men at de enkelte sager samlet set er mere omkostningstunge. De individuelle sagsgennemgange viser et aktuelt billede af komplekse støttebehov, hvor skolefravær eller reduceret deltagelse ofte optræder sammen med andre behandlings-, pleje- og støttebehov.

National udvikling

Udviklingen i Norddjurs Kommune følger en national tendens, som også ses i en række andre kommuner. Flere kommuner har de seneste år oplevet betydelige stigninger i udgifterne til TA. Blandt andet har Aarhus Kommune gennemført analyser på området, som peger på lignende mønstre. Her fremhæves særligt børn og unge med autisme, ADHD, psykisk mistrivsel og skolefravær som væsentlige drivere bag udgiftsudviklingen.

De foreløbige resultater i Norddjurs Kommune peger i samme retning og understøtter, at udviklingen skal ses som en del af en bredere national tendens snarere end et isoleret lokalt fænomen.

Fokusområder og det videre arbejde

På baggrund af analysens foreløbige resultater er der nedsat en tværgående arbejdsgruppe med deltagelse fra Børne- og Familieområdet samt Skole- og Dagtilbudsområdet. Arbejdsgruppen skal kvalificere datagrundlaget yderligere, identificere mønstre på tværs af områder og omsætte analyseresultaterne til konkrete målrettede indsatser.

Et centralt fokusområde er opfølgningen i eksisterende sager. Formålet er at sikre en mere systematisk og ensartet praksis for opfølgning, skabe fokus på udvikling og progression i barnets/den unges situation samt sikre løbende vurdering af bevillingens omfang og relevans i takt med ændringer i barnets/den unges funktionsniveau og tilbud, hvor andre løsninger og tiltag skal indtænkes.